

Brusel 7. června 2024
(OR. en)

10550/24

SOC 412
EMPL 236
ECOFIN 621

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Návrh závěrů Rady o přiměřenosti důchodů – <i>schválení</i>

1. Delegace naleznou v příloze návrh závěrů Rady o přiměřenosti důchodů, vypracovaný Výborem pro sociální ochranu.
2. Závěry vycházejí ze zprávy o přiměřenosti důchodů 2024, vypracované Výborem pro sociální ochranu a Evropskou komisí. Tento soubor závěrů obsahuje rovněž potvrzení hlavních závěrů zprávy.
3. Návrh závěrů byl projednán ve Výboru pro sociální ochranu a na jednom zasedání Pracovní skupiny pro sociální otázky. V návaznosti na neformální písemnou konzultaci dosáhla pracovní skupina dohody na znění závěrů uvedeném v příloze této poznámky.

4. Výbor stálých zástupců se vyzývá, aby:

- potvrdil dohodu, již bylo dosaženo ohledně návrhu závěrů ve znění uvedeném v příloze,
a
- předložil návrh závěrů uvedený v příloze ke schválení Radě pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele dne 20. června 2024.

**Návrh závěrů Rady
o přiměřenosti důchodů**

1. UZNÁVAJÍC, že právo na přiměřený příjem ve stáří a důchody vyhlášené v evropském pilíři sociálních práv je klíčovým stavebním kamenem sociální Evropy a má zásadní význam pro dosažení cíle snížení chudoby do roku 2030.
2. UZNÁVAJÍC, že vzhledem k tomu, že podíl starších lidí v naší společnosti bude v nadcházejících desetiletích růst, bude zajištění přiměřenosti důchodů náročné, nicméně se zásadním významem pro podporu kvality života obyvatelstva.
3. PŘIPOMÍNÁJÍC, že Evropská unie podporuje vnitrostátní úsilí o zajištění přiměřených příjmů ve stáří, mimo jiné usnadněním výměny zkušeností, monitorováním a hodnocením, a že zprávy o přiměřenosti důchodů vypracované Výborem pro sociální ochranu a Komisí jsou v tomto ohledu klíčovým analytickým nástrojem.
4. UZNÁVAJÍC význam uceleného politického pohledu a úzké koordinace analýzy udržitelnosti výdajů souvisejících se stárnutím obyvatelstva s přiměřeností důchodů a dlouhodobou péčí.

RADA EVROPSKÉ UNIE

5. POTVRZUJE hlavní závěry zprávy o přiměřenosti důchodů 2024 vypracované Výborem pro sociální ochranu (a jeho pracovní skupinou pro přiměřenost důchodů) a Komisí.

6. ZDŮRAZŇUJE hlavní zjištění zprávy o přiměřenosti důchodů 2024:

- a. Riziko chudoby a sociálního vyloučení starších osob nadále roste, a to v důsledku relativní příjmové chudoby, přičemž je vyšší v pokročilém stáří, zejména u žen. I když mezi jednotlivými zeměmi přetrvávají značné rozdíly, více než pětina Evropanů vyššího věku je ohrožena chudobou nebo sociálním vyloučením. Příjmy starších osob zůstávají v průměru nižší než 90 % příjmů v produktivním věku. Prodlužování střední délky života se zpomaluje; Evropané mohou v současnosti očekávat, že v důchodu stráví v průměru 21 let. Potřeba zdravotní a dlouhodobé péče se s věkem zvyšuje a je spojena s vyšším rizikem chudoby.
- b. Většina starších lidí jsou ženy, což činí z rozdílů mezi ženami a muži ve stáří obzvláštní sociální výzvu. I když se rozdíl mezi průměrnými důchody mužů a žen nadále zmenšuje, dosud existující rozdíly mezi ženami a muži v chudobě ve stáří, výši důchodů a důchodovém pokrytí svědčí o přetrvávajících nerovnostech nahromaděných během pracovního života. Mimo jiné nižší finanční gramotnost může ženám bránit v úspěšném plánování odchodu do důchodu. Ženy také žijí ve špatném zdravotním stavu déle než muži a častěji potřebují péči, přičemž mají nižší příjmy.
- c. Zatímco pandemie COVID-19 a nárůst životních nákladů vyvolaný válečnou agresí Ruska proti Ukrajině způsobily značné obtíže, pokud jde o životní úroveň, evropské důchodové systémy a protikrizová opatření pomohly zmírnit dopad na přiměřenost důchodů. Zároveň pokračoval celkový trend směřující k posilování mechanismů přiměřenosti. Valorizace důchodů je klíčovým politickým nástrojem na ochranu důchodců před erozí příjmů.

- d. Předpokládá se, že náhradové poměry důchodů se ve většině členských států v příštích čtyřech desetiletích sníží. Zatímco důchodové systémy a zdanění ovlivňují úroveň a (re)distribuci důchodových příjmů a budoucí vývoj přiměřenosti, věk odchodu do důchodu zůstává klíčovým faktorem, který vysvětluje současné i budoucí důchodové dávky. Zacházení s kariérní přestávkou v důchodových systémech se liší, od relativně dobré ochrany kariérní přestávky z důvodu péče o děti až po méně konzistentní započtení nezaměstnanosti a dlouhodobé péče.
- e. Socioekonomické nerovnosti, pokud jde o střední délku života, jsou výzvou pro důchodové politiky, v jejichž rámci možná bude nutné upravit možnosti odchodu do důchodu pro různé profesní profily, aby se zabránilo vytváření nerovnosti. Způsob, jakým se nerovnost ve výdělcích z práce promítá do nerovnosti v důchodech, závisí do značné míry na progresivitě důchodového systému. I když důchodové systémy chrání osoby v nouzi, nedostatky přetrvávají. Podle prognóz budou důchody osob samostatně výdělečně činných v průměru o třetinu nižší než důchody zaměstnanců na plný úvazek s podobnou kariérou, a to mimo jiné v důsledku rozdílů v pravidlech a průměrném výdělku.
7. ZDŮRAZŇUJE úlohu přiměřených příjmů ve stáří při zajišťování sociální konvergence, podpoře inkluzivního a udržitelného růstu a posilování hospodářské a sociální odolnosti.
8. VÍTÁ opatření přijatá na ochranu důchodců, zejména těch s nízkými příjmy, před rostoucími životními náklady, a reformy zavedené v mnoha členských státech s cílem zvýšit přiměřenost důchodů, přičemž BERE NA VĚDOMÍ, že přetrvávají výzvy při zajišťování současné i budoucí přiměřenosti.

9. ZNOVU POTVRZUJE, že je třeba pokračovat v dalších reformách na podporu přiměřenosti důchodů v dlouhodobé společnosti, mimo jiné zlepšením účasti na trhu práce, přístupu k systémům sociální ochrany a příspěvků na sociální ochranu pro všechny, a posílením přístupu k vysoce kvalitní a cenově dostupné zdravotní a dlouhodobé péči. ZDŮRAZŇUJE význam těchto reforem, a to i v rámci evropského semestru a Nástroje pro oživení a odolnost.
10. ZDŮRAZŇUJE, že přiměřenost důchodů a fiskální udržitelnost důchodových systémů jsou neoddělitelně spjaty s politickými cíli, což vyžaduje integrovanou reakci na problém stárnutí obyvatelstva. VYZDVIHUJE doplňkovost analýzy, kterou v tomto ohledu poskytuje zpráva o přiměřenosti důchodů a zpráva o stárnutí obyvatelstva. PODTRHUJE, že delší pracovní život podpořený politikami, které podporují aktivní a zdravé stárnutí, a pozitivními pobídkami a větší flexibilitou způsobů odchodu do důchodu, které odrážejí rozmanitost pracovní kariéry, jakož i vysoká účast žen a mužů na trhu práce, jsou klíčem k zachování přiměřených a udržitelných důchodů v dlouhodobé společnosti.
11. VÍTÁ zaměření zprávy o přiměřenosti důchodů na rozdíly mezi ženami a muži ve stáří. VYZÝVÁ Výbor pro sociální ochranu a Komisi, aby v této analýze pokračovaly a dále ji rozvíjely v budoucích zprávách. Zdůrazňuje význam spolehlivých a aktuálních ukazatelů pro monitorování rozdílů mezi ženami a muži v důchodových dávkách a důchodovém pokrytí, jak zdůraznila bruselská konference na vysoké úrovni o rozdílech ve výši důchodů žen a mužů a přiměřenosti důchodů¹.

¹ Zpráva z konference na vysoké úrovni o rozdílech ve výši důchodů žen a mužů a přiměřenosti důchodů (v angličtině), 8. února 2024, Brusel.

12. POUKAZUJE na význam výhledové analýzy přiměřenosti důchodů a příjmů ve stáří, včetně distribučních aspektů. VYZÝVÁ Komisi a členské státy, aby vytvořily a uplatňovaly modelovací nástroje s cílem usnadnit prognózy budoucí přiměřenosti a posoudit dopad reforem.
 13. ZDŮRAZŇUJE, že důchody by měly být posuzovány ve spojení s dalšími oblastmi politiky, které usilují o podporu životní úrovně ve stáří, zejména pokud jde o dlouhodobou péči. VÍTÁ zahrnutí interakce mezi důchody a službami dlouhodobé péče do zprávy o přiměřenosti důchodů.
 14. VYZÝVÁ Výbor pro sociální ochranu a Komisi, aby pokračovaly ve své práci týkající se přiměřenosti důchodů a dlouhodobé péče a aby v roce 2027 podaly zprávu.
-